

วรารณ จันทรสข, ธีรศักดิ์ ชักนำ, ขนิษฐา ภูบัว, เดือนเพ็ญ คุณปัญญา, นิตยา พูลสวัสดิ์, ธรากร ศรีเมฆ, กนิน ธีระตันติกานนท์, หทัยทิพย์ จุทอง, ยงเจือ เหล่าศิริถาวร

ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 29 ระหว่างวันที่ 19 – 25 กรกฎาคม 2558 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยสงสัยไข้เลือดออกเสียชีวิต 2 ราย

ผู้ป่วยเสียชีวิตรายที่ 1 จังหวัดราชบุรี พบผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 7 ปี ชาวกระเหรี่ยง ขณะป่วยอยู่หมู่ 1 ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง เริ่มป่วยวันเสาร์ที่ 11 กรกฎาคม 2558 ด้วยอาการตัวร้อน มีไข้ ไอ มีน้ำมูกใส วันที่ 12 กรกฎาคม 2558 ผู้ป่วยยังตัวร้อน มีไข้ ไอ มารดาซื้อยาจากร้านขายยาให้รับประทาน วันจันทร์ที่ 13 กรกฎาคม 2558 อาการยังไม่ดีขึ้น ปวดท้อง อาเจียนเป็นเศษอาหาร จึงไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลสวนผึ้ง ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด พบเม็ดเลือดขาว 8,060 เซลล์ต่อลูกบาศก์, เกล็ดเลือด 165,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มีลิมโฟไซต์, ฮีมาโตครีทร้อยละ 33 แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น โรคไข้หวัดธรรมดา (Common Cold) ให้ยากลับไปรับประทานที่บ้าน วันอังคารที่ 14 กรกฎาคม 2558 ผู้ป่วยบ่นปวดท้องมาก ถ่ายดำ 2 ครั้ง รับประทานอาหารไม่ได้ อ่อนเพลียและยังมีไข้สูง วันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2558 เวลาประมาณ 01.00 น. ผู้ป่วยบ่นปวดท้องมากและมีอาการกระสับกระส่าย มารดาจึงพาไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสวนผึ้ง แพทย์ตรวจดูอาการ วินิจฉัยโรคไข้เลือดออกช็อก จึงส่งรักษาต่อโรงพยาบาลราชบุรี แกร็บที่โรงพยาบาลราชบุรี เวลา 03.40 น. ผู้ป่วยมีอาการกระสับกระส่าย สับสน อุณหภูมิร่างกาย 38.8 องศาเซลเซียส อัตราการหายใจ 140 ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ 36 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 130/80 มิลลิเมตรปรอท แพทย์วินิจฉัยโรค ไข้เลือดออกช็อก รับประทานที่หอผู้ป่วยกุมาร 3 เวลา 05.10 น. ผู้ป่วยมีอาการกระสับกระส่ายมากขึ้นแพทย์สั่งย้ายรักษาหอผู้ป่วยหนัก (ICU กุมาร) วันพฤหัสบดีที่ 16 กรกฎาคม 2558 เวลาประมาณ 03.00 น. ผู้ป่วยหายใจเร็ว สั่น กระสับกระส่าย อัตราการหายใจ 45 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 110/70 มิลลิเมตรปรอท แพทย์สั่งใส่อุปกรณ์ช่วยระบบการหายใจ (On ETT) วันจันทร์ที่ 20 กรกฎาคม 2558 เวลา 01.45 น. ผู้ป่วยเสียชีวิต แพทย์ลงความเห็น เสียชีวิตจากโรคไข้เลือดออกช็อก ผลการตรวจทาง

ห้องปฏิบัติการ ให้ผลบวกต่อ Dengue IgG ให้ผลลบต่อ Dengue IgM จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยไม่มีประวัติเดินทางออกนอกพื้นที่ผู้ป่วยไม่มีประวัติเดินทางออกนอกพื้นที่ ผลการค้นหาผู้สัมผัสโรคร่วมบ้าน จำนวน 3 คน ไม่มีผู้ใดมีอาการ ข้อมูลโรคไข้เลือดออกในพื้นที่จังหวัดราชบุรี ปี 2558 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 21 กรกฎาคม 2558 พบผู้ป่วยจำนวน 1,531 ราย อัตราป่วย 181.95 ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต 3 ราย ได้แก่ อำเภอโพธาราม 1 ราย และอำเภอสวนผึ้ง 2 ราย มีอัตราป่วยสะสมเป็นอันดับที่ 6 ของประเทศ อำเภอที่พบผู้ป่วยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง บ้านคา และโพธาราม

กิจกรรมควบคุมโรคที่ดำเนินการไปแล้ว 1) สืบสวนสอบสวน ยุงลายที่บ้านผู้ป่วย CI = 4.41 เปอร์เซ็นต์, HI = 14.28 เปอร์เซ็นต์ 2) ให้ความรู้ด้วยการแนะนำการป้องกันตนเอง เพื่อให้ตระหนักหรือกลัวต่อโรคแก่ญาติผู้ป่วย 3) ค้นหาผู้ป่วยรายใหม่เชิงรุกในชุมชน 4) ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ 5) ดำเนินการพนสารเคมี (พ่นหมอกควัน) ในละแวกบ้านผู้ป่วย จำนวน 21 หลังคาเรือน

ผู้ป่วยเสียชีวิตรายที่ 2 จังหวัดชัยนาท ผู้ป่วยเพศหญิง อายุ 13 ปี อาศัยอยู่ที่บ้านพักข้าราชการสถานีอนามัย อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน A โดยผู้ป่วยมารักษาที่โรงพยาบาลสรรพยาในวันที่ 16 กรกฎาคม 2558 เวลา 13.55 น. ด้วยอาการไข้ อาเจียน ไม่เคยไปรักษาที่ไหนมาก่อน ผลการตรวจร่างกายทางห้องปฏิบัติการ พบเม็ดเลือดขาว 9,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์ ฮีมาโตครีทร้อยละ 38 เกล็ดเลือด 199,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มีลิมโฟไซต์ แพทย์วินิจฉัยเบื้องต้น Fever with chills และสงสัย DHF และช่วงเย็นก็ได้ส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลชัยนาท เข้ารับรักษาตั้งแต่ช่วงเย็นวันที่ 16 กรกฎาคม 2558 ถึงวันที่ 21 กรกฎาคม 2558 ผู้ป่วยมีอาการหนักมากขึ้นในวันที่ 20 กรกฎาคม 2558 โดยมีภาวะช็อก 2 ครั้ง เมื่อเวลา 11.00 น. และ 17.00 น. ทำให้สภาพร่างกายอ่อนแอลง ประกอบกับมีภาวะเลือดออก น้ำท่วมปอด ตับไม่ทำงาน แพทย์ให้ยาเพื่อบรรเทาอาการ

วันที่ 21 กรกฎาคม 2558 อาการไม่ดีขึ้นมีภาวะไตวาย ปอดไม่รับออกซิเจน ผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว และเสียชีวิตในวันที่ 22 กรกฎาคม 2558 เวลา 06.15 น. จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยพักอาศัยอยู่กับบิดา มารดา และน้องสาวอยู่ที่บ้านพักข้าราชการสถานีอนามัย อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท แต่ 14 วันก่อนป่วยผู้ป่วยได้เดินทางไปบ้านยาย อยู่ที่หมู่ 7 ตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในระหว่างวันที่ 11-12 กรกฎาคม 2558 ไปช่วงเช้าและกลับช่วงเย็น ไม่ได้พักค้างคืน ประกอบกับละแวกบ้านของคุณยายที่ผู้ป่วยไปอยู่นั้นมีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จำนวน 2 ราย ซึ่งผู้ป่วย 2 รายนี้เป็นพี่น้องกันและพักอยู่บ้านเลขที่ติดๆ กับบ้านคุณยาย ซึ่งผู้ป่วยรายแรก เป็นเพศชาย อายุ 18 ปี อยู่หมู่ 7 ตำบลสรรพยา เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2558 รับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสรรพยา วันที่ 4 กรกฎาคม 2558 วินิจฉัย DHF ต่อมารายที่สอง เป็นเพศหญิง อายุ 22 ปี อยู่หมู่ 7 ตำบลสรรพยา เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2558 รับการรักษาประเภทผู้ป่วยใน ที่โรงพยาบาลสรรพยา วันที่ 10 กรกฎาคม 2558 วินิจฉัย R/O DF แล้ววันที่ 14 กรกฎาคม 2558 เปลี่ยนผลการวินิจฉัย เป็น DHF ซึ่งผู้ป่วยทั้ง 2 รายหายจากอาการป่วยแล้ว

กิจกรรมควบคุมโรคที่ดำเนินการไปแล้ว 1) ควบคุมโรคในพื้นที่ที่สัมผัสโรค คือ พื้นที่หมู่ 1, 7 ตำบลสรรพยา และโรงเรียนแห่งนั้นโดยพื้นที่หมู่ 7 ต.สรรพยาเป็นพื้นที่รับผิดชอบของสถานีอนามัยบ้านอ้อย ได้ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่หมู่ 7 ตำบลสรรพยา ตั้งแต่พบผู้ป่วยรายแรก 2) ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลงลายโดยจัดเก็บภาชนะซึ่งน้ำรอบ ๆ บ้าน เช่น กระจัง กะลา เศษภาชนะที่แตก และขจัดคูขอบภาชนะใส่น้ำเพราะเป็นบริเวณที่ยุ่งวางไข่ และพ่นสารเคมีทำลายตัวแก่ของยุงในพื้นที่ ครั้งแรก วันที่ 5, 8 กรกฎาคม

ครั้งที่สอง วันที่ 11, 15 กรกฎาคม ครั้งที่สาม 24 กรกฎาคม ในพื้นที่หมู่ 1 ตำบลสรรพยาเป็นพื้นที่รับผิดชอบของสถานีอนามัยบ้านวัดกำแพงมีการควบคุมโรคในวันที่ 18 กรกฎาคม 2558 โดยทำการรณรงค์ในรัศมี 100 เมตร ส่วนโรงเรียน A เป็นพื้นที่รับผิดชอบของสถานีอนามัยอำเภอสรรพยากี่ได้มีการควบคุมโรคในโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นจะมีการเฝ้าระวังในพื้นที่อย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผู้ป่วยรายใหม่ต่อไป

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. โรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบในประเทศไนเจอร์

ข้อมูลองค์การอนามัยโลก ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2558 มีรายงานจากกระทรวงสาธารณสุขของประเทศไนเจอร์ ดังนี้

ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 28 มิถุนายน 2558 ที่กระทรวงสาธารณสุขของประเทศไนเจอร์มีผู้ป่วยสงสัยเยื่อหุ้มสมองอักเสบ 8,500 ราย และเสียชีวิต 573 ราย ถือว่าเป็นการระบาดที่ใหญ่ที่สุดของโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบที่เกิดจาก *Neisseria meningitidis* serogroup C ในแถบแอฟริกา

จำนวนผู้ป่วยที่สงสัยเยื่อหุ้มสมองอักเสบเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วระหว่างวันที่ 1 - 15 พฤษภาคม 2558 พบว่า 5 อำเภอในนิอาเมซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไนเจอร์และเป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุด มีรายงานผู้ป่วยที่สงสัย 5,267 ราย และเสียชีวิต 260 ราย

พบการระบาดของโรคสูงที่สุด อยู่ระหว่างวันที่ 4 และ 10 พฤษภาคม 2558 มีรายงานผู้ป่วยที่สงสัย 2,182 ราย เสียชีวิต 132 รายและหลังจากนั้นการระบาดของโรคลดลงอย่างมาก ตั้งแต่วันที่ 22 - 28 มิถุนายน 2558 พบผู้ป่วย 11 ราย และเสียชีวิต 2 ราย

โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง

หากท่านพบผู้ป่วยสงสัยโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง

ติดต่อ • โทรศัพท์ 02-590-1790 หรือ 061-6639-101 หรือ 1422

• โทรสาร 02-591-8579 หรือ 02-590-1784 หรือ

• Email: outbreak@health.moph.go.th และ satmers@ddc.mail.go.th